

Facultat de Dret

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

SISTEMA POLÍTIC ESPANYOL

LES AP

Oscar Barberà

Curs
10/11

OBJECTIUS

- Identificar i descriure quin ha estat el model històric del desenvolupament de les AP a Espanya
- Identificar i descriure el paper que juguen les AP en el sistema polític espanyol actual
- Identificar i descriure les principals característiques de l'evolució de les AP a l'Espanya actual
- Identificar les característiques de l'organització de les AP espanyoles
- Identificar els principals reptes de les reformes de les AP a Espanya

SUMARI

- INTRODUCCIÓ
- LES AP A ESPANYA
 - LES AP dins el sistema polític
 - Orígens de les AP
 - El creixement de les AP
 - La democratització de les AP
 - La descentralització de les AP
- ORGANITZACIÓ DE LES AP
- EL PERSONAL DE LES AP
- REFORMA DE LES AP?

INTRODUCCIÓ

○ Poder i territori

- Àmbits territorials i poders a l'Estat autonòmic

ÀMBITS TERRITORIALS	Competència			
	Executiu (Gov+AP)	Legislatiu	Judicial	Constitucional
Àmbit "Estatat"	Sí	Sí	Sí	Sí
Àmbit Autonòmic	Sí	Sí	NO	NO
Àmbit Local	Sí	NO	NO	NO

Competència: què pot fer.

Territori: en quin àmbit territorial pot exercir la competència.

Matèria: sobre què (medi ambient, agricultura...) pot exercir la competència.

LES AP A ESPANYA

ORÍGENS DE L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

- **La construcció de l'Estat liberal (Isabel II)**
- **Funcions:**
 - Política exterior
 - Defensa
 - Ordre públic
 - Justícia
 - Hisenda
- **Base de funcionament:**
 - Model centralitzat francès
 - Racionalització – modernització (enfront de la Cort).
 - Desconcentració:
 - Administració general de l'Estat
 - Administracions locals

LES AP A ESPANYA

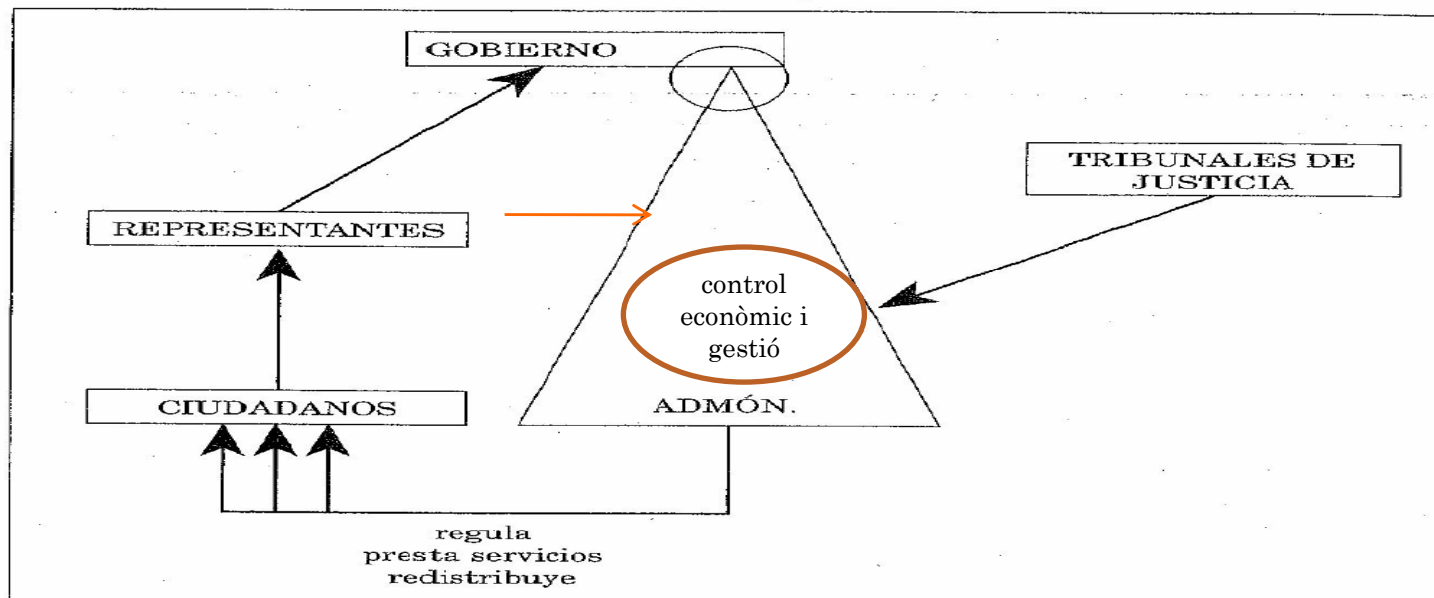
- **Els resultats**
 - Forta centralització = fort control de l'administració sobre el territori i els seus ciutadans?
 - Èxit o fracàs del model centralitzat XIX?
- **Els intents de reforma:**
 - I República: federalisme.
 - Restauració: descentralització administrativa.
 - II República: descentralització política.

LES AP A L'ESPANYA ACTUAL

L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA DINS EL SISTEMA POLÍTIC ESPANYOL ACTUAL

- El(s) govern(s) (en diferents nivells) dirigeix l'administració
- El funcionament de l'administració es regeix per la llei
- Principis: eficàcia i eficiència (no sempre assolides).
- Control: administratiu, polític* i judicial.

GRÁFICO I
Administración Pública y Sistema Político

LES AP A L'ESPANYA ACTUAL

CARACTERÍSTIQUES

○ El creixement de l'administració pública

- Desenvolupament tardà de l'Estat de benestar
- L'Estat assumeix noves funcions més enllà de la sobirania: sanitat, educació, estímul economia.
- El pes del sector públic espanyol s'ha doblat en vint anys.

CUADRO II

Evolución del gasto público en España en relación con el PIB

Años	1970	1980	1990	1998
Gasto Público España en relación al PIB	21,6	32,6	42,0	40,9
Gasto público países OCDE en relación al PIB	—	36,5	38,4	39,2

Fuente: Analytical Databank OCDE

LES AP A ESPANYA

- El pes del sector públic espanyol és semblant al dels països occidentals desenvolupats.

Datos ilustrativos de las dimensiones del sector público en algunos países de la OCDE

País	Gasto Público Total (% sobre el PIB nominal)	Gasto Social (% sobre el PIB nominal)	Empleados Públicos (% sobre el total de empleados)
Austria	50,7	25,7	16,4
Bélgica	53,6	27,2	18,7
Dinamarca	59,6	31,0	30,2
Francia	53,6	28,7	24,9
Alemania	48,3	29,8	12,9
Italia	51,6	25,0	17,5
España	41,8	22,5	15,6
Suecia	63,3	37,5	31,5
Reino Unido	40,8	24,0	14,2
Estados Unidos	32,8	15,3	15,1

Font: Ramió, 2001

Fuente: OCDE (1997): *OCDE Economic Outlook*, nº 61, June y OCDE (1999): *Education at a Glance: Database*.

LES AP A ESPANYA

○ La democratització de l'administració pública

- **La renovació i transformació de l'administració pública fou un assumpte secundari durant la transició política**

- Les elits polítiques franquistes provenien essencialment de l'administració de l'Estat
- Continuitat de les elits administratives franquistes en el nou Estat democràtic
- Entre 1975 i 1982 es fan 996 nomenaments d'alts càrrecs, el 57,6% dels quals van ser de funcionaris que havien servit durant el franquisme (Magone, 2008: 127).

LES AP A ESPANYA

- **La democratització dels alts càrrecs de l'administració arriba amb el PSOE.**
 - Pel perfil social i les característiques de la nova elit política: en part de fora de l'administració.
 - No canvis en el model general d'organització (cossos).
- **La renovació del PP**
 - Primer Govern del PP: es canvien més de tres mil alts càrrecs.
 - 91% dels òrgans superiors / 50% dels òrgans directius.

LES AP A ESPANYA

○ La descentralització de l'administració pública

• Quants nivells administratius territorials?

- L'administració general de l'Estat
- L'administració autonòmica
- Les administracions locals

Administraciones Públicas y ámbito territorial

Ámbito territorial		Entidad	Número
Estatal		Administración General del Estado	1
Autonómico		Comunidad Autónoma	17
Local	Municipio	Ayuntamiento	8.077
	Provincia	Diputación Provincial	38
		Diputación Foral (País Vasco)	3
	Comarca	Consejo Comarcal (Cataluña)	41
	Isla	Consejo (Baleares)	3
		Cabildo (Canarias)	7
	Municipios Mancomunados	Mancomunidad	807
	Conurbación Metropolitana	Entidad Metropolitana	3

Fuente: Elaboración propia.

Font: Ramió, 2001

LES AP A ESPANYA

- **Quines administracions no territorials?**
 - L'administració de les institucions bàsiques de l'Estat
 - Rei / justícia / parlament
 - Universitat

LES AP A ESPANYA

- La descentralització de l'administració pública
 - **Descentralització del personal**

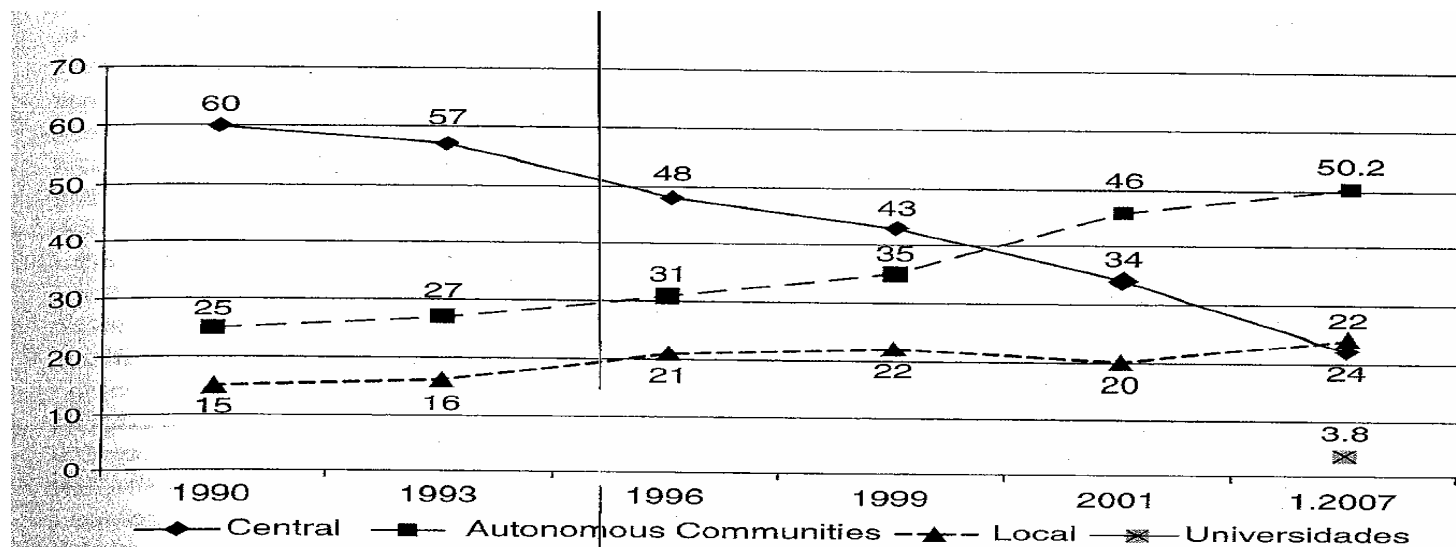

Figure 3.10 Distribution of public administration according to central, regional and local level, 1990–2007.

Source: Based on data from Beltrán, 2002: 75; Registro Central de Personal, 2007: 12.

Table 3.2 Distribution of public employees by level of government (in %)

Level of government	Germany	Austria	United States	Spain		
	(1991)	(1991)	(1990)	(1992)	(1998)	(2006)
Central government	15	32	17	57	41	22
Regional/state	50	25	24	27	36	50
Local	35	23	59	16	23	24
Other						4

Font: Magone, 2008

Oscar Barberà SPE 1011

Font: Gunther y Montero, 2008

LES AP A ESPANYA

- La descentralització de l'administració pública
 - Descentralització de la despesa

Table 3.3 Distribution of public expenditures by level of government, 1981–2005^a
(as percentage of total government expenditures)

Level of government	1978	1985	1990	1995	1997	2000	2005
Central government	89	73	66	65	61	59	53
Regional	—	14	20	23	26	27	33
Local	11	13	14	12	13	14	14

^a Figures exclude interest payments and other financial charges.

Sources: Intervención General de la Administración del Estado, *Actuación económica y financiera de las Administraciones públicas* (Madrid: Ministerio de Administraciones Públicas, 1993); Eliseo Aja, *El Estado autonómico: federalismo y hechos diferenciales* (Madrid: Alianza Editorial, 1999), 236; and Ministerio de Administraciones Públicas, *Informe económico-financiero de las Administraciones territoriales, 2005* (Madrid: Secretaría de Estado de Cooperación Territorial, 2005).

Font: Gunther i Montero, 2008

ORGANITZACIÓ DE LES AP

○ ADMINISTRACIÓ GENERAL DE L'ESTAT

Clases de órganos administrativos en la Administración General del Estado

Clases de Órganos Administrativos	
Órganos Superiores	Ministros
	Secretarios de Estado
Órganos Directivos	Subsecretarios y Secretarios Generales
	Directores Generales y Secretarios Generales Técnicos
	Subdirectores Generales
	Jefaturas Administrativas Inferiores
Jefaturas Administrativas Inferiores	Jefes de Servicio
	Jefes de Sección
	Jefes de Negociado

Fuente: Elaboración propia.

SE: àrees generals del Ministeri.

SUB: (gestió interna) han de ser funcionaris.

SG: àrees molt concretes (no funcionaris).

DG: dirigeixen àrees concretes (funcionaris amb excep).

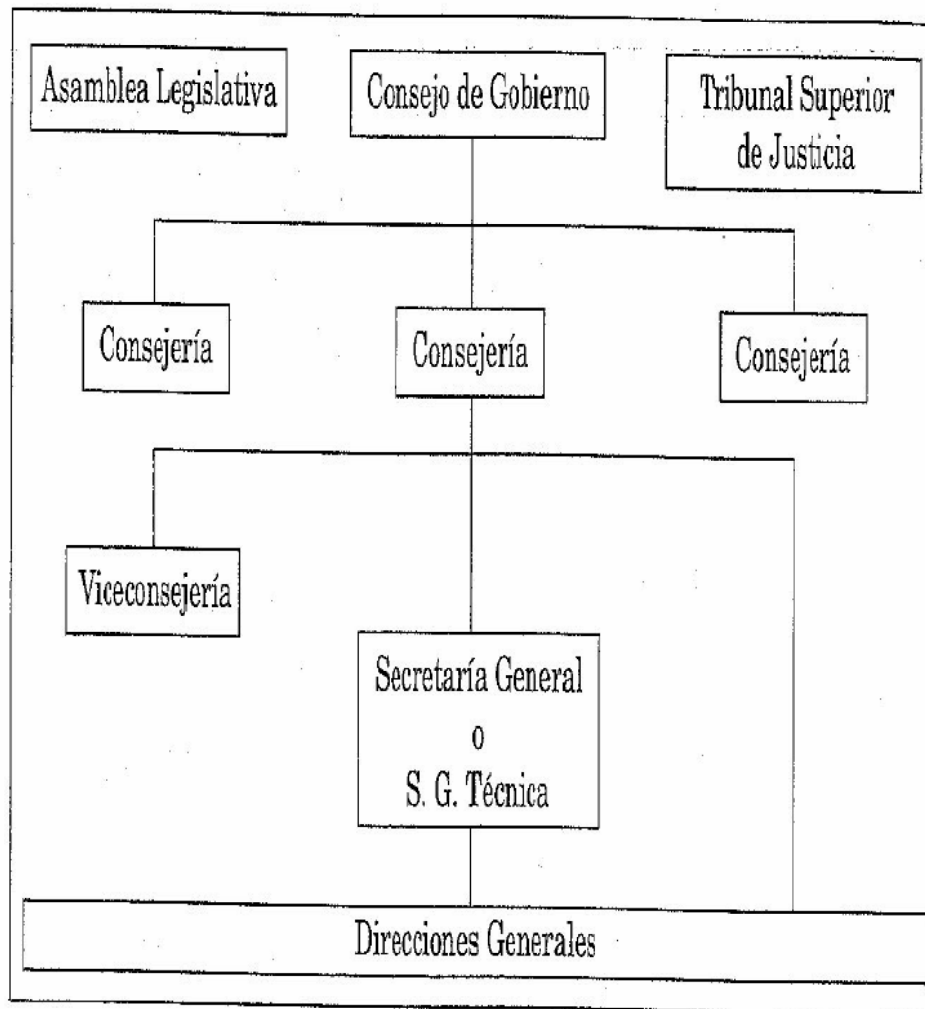
SGT: elaboren informes.

SDG: dirigeixen àrees per sota de la DG (funcionaris).

ORGANITZACIÓ DE LES AP

◦ ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA

La Administración Autónoma y su entorno institucional

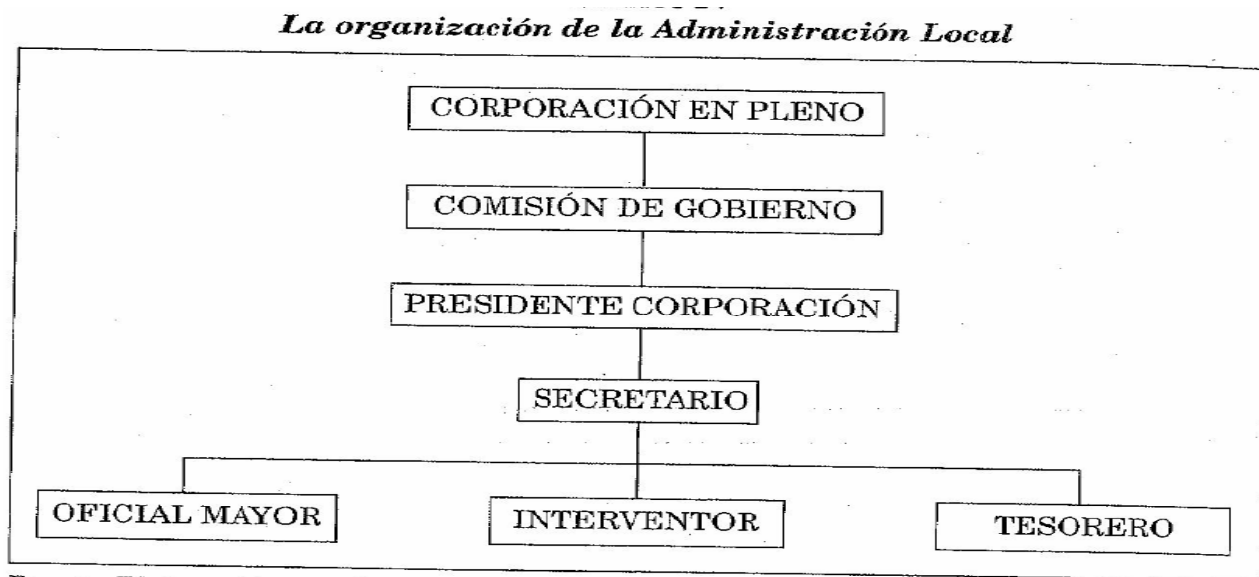
SG: àrees generals de la Conselleria.
SGT: (gestió interna).
DG: dirigeixen àrees concretes (no funcionaris).

[Un exemple Conselleria \(enllaç\).](#)

ORGANITZACIÓ DE LES AP

◦ ADMINISTRACIÓ LOCAL

- Els ajuntaments [Un exemple ajuntament \(enllaç\)](#)

Fuente: Elaboración propia.

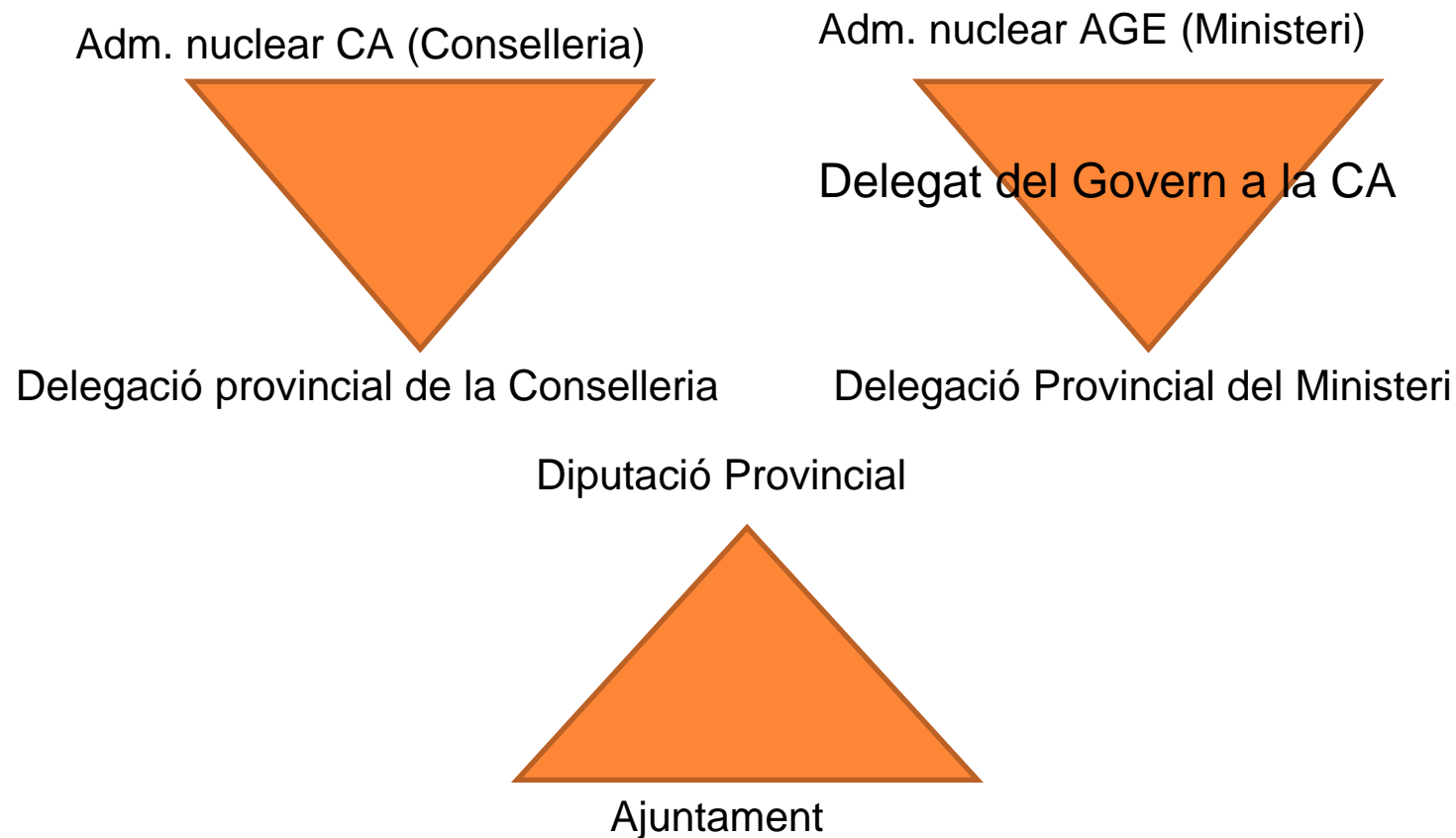
- Les diputacions provincials [Un exemple Dip. Prov. \(enllaç\)](#)
- Altres entitats locals
 - Consells comarcals [Un exemple Consell Comarcal \(enllaç\)](#)
 - Àrees metropolitanes [Un exemple Àrea Metropolitana \(enllaç\)](#)

ORGANITZACIÓ DE LES AP

- ÀMBITS OGRANITZATIUS DE LES AP
 - Administració nuclear
 - Administració perifèrica
 - Administració funcional
 - Agències i organismes autònoms
 - Empreses públiques

ORGANITZACIÓ DE LES AP

- **LA PROVÍNCIA COM A PUNT DE TROBADA ENTRE ADMINISTRACIONS**

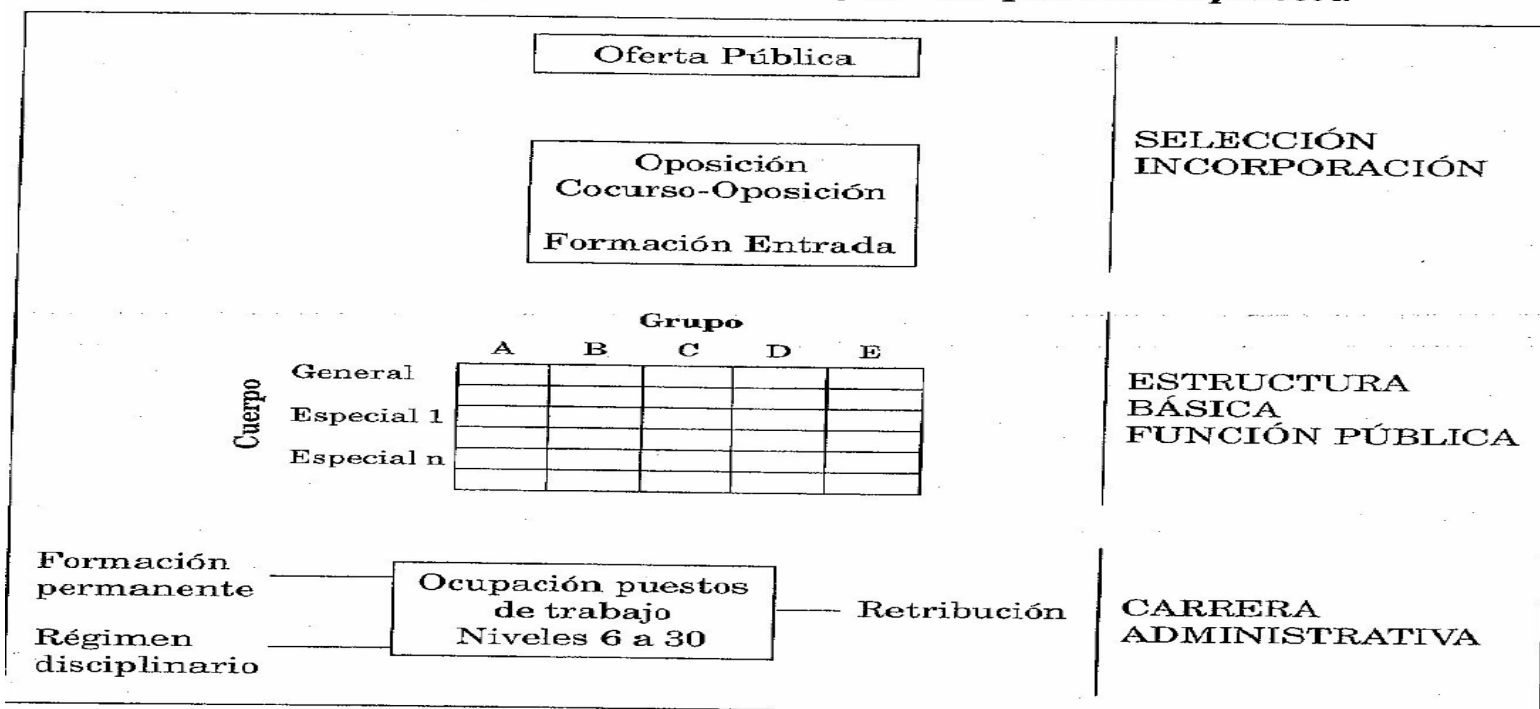
EL PERSONAL DE LES AP

○ Antecedents:

- Segle XIX: els cessants.
 - Politització de l'administració
- Des de 1918 (Maura): cossos de l'Estat (funcionaris)
 - Neutralitat de l'administració – corporativisme.

○ La carrera administrativa en l'actualitat

Parámetros y estructura de la función pública española

Fuente: Elaboración propia

REFORMA DE LES AP?

- **Reptes i desafiaments de les diferents AP en l'Estat autonòmic?**
 - L'administració general de l'Estat
 - L'administració autonòmica
 - L'administració local
- **Modernització de l'administració**
 - Reflexions sobre la modernització de l'Estat (1989).
 - Pla de modernització de l'administració (1992).
 - Llibre blanc per a la millora dels serveis públics (2000).
 - Projecte de finestra única